ΑΠΟΓΕΥΜΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΜΕ ΤΟ ΓΕΝΟΣ…

Απόγευμα Παρασκευής, 10 Μαρτίου 2023. Η μεγάλη καμπάνα ηχεί τον «Αδάμ», ενώ ο Πατριάρχης μας, πάντα γλυκύς και χαμογελαστός, εισήλθε στον Ιερό Καθεδρικό Ναό Ευαγγελισμού Αλεξανδρείας, για να προστή της Ακολουθίας της Β΄Στάσης των Χαιρετισμών.

Αυτή η ποιμαντορική και συμπροσευχητική επίσκεψη του Μακαριωτάτου στον Ευαγγελισμό εντάσσεται στο ετήσιο πρόγραμμα των «Πατριαρχικών Παρρησιών», δηλαδή των σταθερά προγραμματισθεισών επισκέψεων κατ' έτος, αφού ο Πατριάρχης, εκτός της ιδιότητος του αρχηγού της «πατριάς», του γένους γενικώς (εν προκειμένω ο Πατέρας και ταγός της ορθόδοξης οικογένειας σε ολόκληρη την ήπειρο, της Εκκλησίας πάσης Αφρικής), είναι και ο Αρχιεπίσκοπος Αλεξανδρείας, ο Ποιμενάρχης της παλαίφατης Αρχιεπισκοπής της Μ.Πόλεως, που συγκροτείται από τις Ορθόδοξες Ενορίες Καΐρου και Αλεξανδρείας, ελληνόφωνες και αραβόφωνες.

Ένας Ναός περικαλλής, που σε καθηλώνει με την αίγλη που αποπνέει, σε εκπλήσσει γαλήνια με την «φινετσάτη» αισθητική, την αρμονικά συμμετρική αρχιτεκτονική, σε αδηγεί σε αναγωγή και εσωτερική κοινωνία προς το «αρχέτυπο Κάλλος», τον τέλειο Πλάστη και Δημιουργό.

Τούτο το εξαιρετικό Ελληνορθόδοξο μνημείο, αντικατοπτρίζοντας την πίστη, την κουλτούρα, την σκέψη και την πατριωτική συνείδηση του έθνους, είναι σημείο αναφοράς για την ιστορική πόλη και για τον Ελληνισμό της. Πρόκειται για μια εντυπωσιακή τρίκλιτη βασιλική, η οποία κατασκευάστηκε στα μέσα του 19ου αιώνα, με εξαιρετική συμμετρία και πειθαρχία στις διαστάσεις της. Η όλη σύλληψη της επιβλητικής ογκοπλαστικής, της αισθητικής και της λειτουργικότητας του Ναού, καθώς και η ποιότητα της μελέτης και της κατασκευής του, είναι ενδεικτικά της οικονομικής ευμάρειας, της παιδείας και της εθνικής συνείδησης της Ελληνικής κοινότητας στην Αλεξάνδρεια, αλλά και της αρχιτεκτονικής και τεχνικής δεινότητας των δημιουργών της.

Διαβάζω στην ιστοσελίδα της Ε.Κ.Α : «Η Ελληνική Κοινότητα Αλεξανδρείας αποφάσισε την οικοδόμηση του Ναού με πρωτοβουλία κυρίως του πρώτου Προέδρου και τότε Γενικού Προξένου της Ελλάδας στην Αλεξάνδρεια, Μιχαήλ Τοσίτσα και των Ιωάννη Δ' Αναστάση και Στέφανου Ζιζίνια. Υπήρξε ανάγκη προκειμένου να εκκλησιάζεται το ποίμνιο σε κεντρικό ναό, δεδομένου ότι ο Καθεδρικός Ναός του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας (Ι.Ν. Αγίου Σάββα), βρισκόταν σε ακατοίκητη περιοχή. Με σχετικό έγγραφο της 23ης Ιανουαρίου 1844 ο τότε Πατριάρχης Αλεξανδρείας Ιερόθεος Α' (1825-1845) παρέσχε την άδεια οικοδόμησης Ναού. Συγχρόνως ο Πατριάρχης στο έγγραφο αυτό προέτρεπε τους παροίκους να συμβάλουν όσο περισσότερο μπορούσε ο καθένας. Έτσι την 16η Νοεμβρίου 1847, προεξάρχοντος του Πατριάρχη Ιεροθέου Β' (1847-1858) τέθηκε ο θεμέλιος λίθος σε οικόπεδο που δώρησε στην Ε.Κ.Α. ο Μιχαήλ Τοσίτσας. Η οικοδόμηση του Ναού διήρκεσε εννέα χρόνια και τα έξοδα καλύφτηκαν από εράνους. Ο Πατριάρχης Αλεξανδρείας κατέβαλε το ποσό που χρειάστηκαν οι εικόνες του Εορτολογίου (παραγγέλθηκαν στη Ρωσία) και δώρησε ή συνέβαλε να δωρηθούν οι δέκα Δεσποτικές εικόνες του τέμπλου του Ναού. Τα εγκαίνια πραγματοποιήθηκαν την 25η Μαρτίου 1856. Αρχιτέκτονας του Ναού ήταν ο Ερμέτες Πιερρότης, ενώ σύμφωνα με τα αρχεία για την ολοκλήρωση του εργάστηκε και ο αρχιτέκτονας Λούκοβιτς» (https://ekalexandria.org/el).

Απόψε, σε αυτό το περικαλλές ενδιαίτημα του Γένους, ο Πατριάχης χοροστατή, ένας αρχιερέας και ένας ευγενέστατος πάροικος, ο κ.Γιάννης Ράπτης, διακονούν το αναλόγιο, ο καλός π.Ισαάκ παραστέκεται του Πατριάρχου ως Εφημέριος. Δώδεκα ελληνικές ψυχές, δώδεκα συμπάροικοι έχουν λάβει τις θέσεις τους νωρίτερα, προσμένοντας τον «Μακαριώτατό τους», όπως χαρακτηριστικά λένε, όταν στο πρόσωπο του Πατριάρχη αναφέρονται.

Πόσο κατανυκτικά, μα και «ελληνοπρεπώς μεγαλόπρεπα», αντηχεί η φωνή του καλλικέλαδου Προκαθημένου στις τεράστιες αγιογραφημένες επιφάνειες των τοίχων. Πόσο εύηχα αντανακλάται στα αριστοτεχνικώς συναρμολογημένα στο Παρίσι του 19ου αιώνα, αυθεντικά πολύχρωμα βιτρώ των δώδεκα παραθύρων του Ναού, υψηλής αισθητικής, ιστορικής και καλλιτεχνικής αξίας αναπαραστάσεις ενός εκάστου εκ των Δώδεκα Αποστόλων.

Μέσα στην μυστηριακή αυτή ατμόσφαιρα, περίεργες σκέψεις ήρθαν στο νου. «Μήπως είναι υπερβολή μία απαρέγκλιτα τελουμένη κατά γράμμα και Πατριαρχική τάξη Ακολουθία, σε ένα τόσο μεγάλο χώρο με τόσο λίγους πιστούς»; Μα η ψυχή αντέδρασε έντονα και ακαριαία: «Λίγοι αριθμητικά, αταλάντευτοι ψυχικά, χιλιάδες πνευματικά».

Αυτό λοιπόν είναι το μυστικό της μαγείας του Ευαγγελισμού! Σε τούτους τους Χαιρετισμούς, όπου δεσπόζει η Εικόνα της Γλυκοφιλούσας, ενώ σεμνά χοροστατεί ο Κρης στην καταγωγή Πάπας Αλεξανδρείας, φέροντας τον μεγαλόπρεπο Πατριαρχικό μανδύα των αιώνων, ενωτίσθηκα πνευματικά τους πλαταγισμούς του Ελληνισμού, που πάλλεται αειθαλώς σε λιγοστές ψυχές ζώντων Ελλήνων, μα χιλιάδων ταυτοχρόνως, μαζί με τους αοράτως συμπροσευχομένους, που μάλλον έπεισαν τον Δίκαιο Κριτή να αρχίσει τα όρια του Παραδείσου από τούτον τον Ναό.

Έτσι, αφουγκράσθηκα νοερά τους αγέρωχους βηματισμούς του Τοσίτσα, του Μπενάκη, του Σαλβάγου, του Ζιζίνια, του Ροδοκανάκη, του Ζερβουδάκη, του Τσανακλή και του Καραβοπούλου, μεγάλων βαμβακοπαραγωγών της Νειλοχώρας.

Διέκρινα φαντασιακά την προσευχητική στάση των εξαγωγέων μακαρονοποιών Μελαχρινούδη, Αντωνίου, Οικονόμου, Ζενιώδη, Αναστασιάδη και Πουλίδη, την σταθερή και πατριωτική κίνηση της γενναιόδωρης χειρός των Αργυρίου, Ρουσσόγλου, Παλαιορούτα, Δαλόγλου, Ρούσσου, Ρεπαπή και Ζερμπίνη προς τον υπέρ εθνικού σκοπού περιαγόμενο από επίτροπο ασημένιο δίσκο.

Αισθάνθηκα ψυχικά τη θέρμη των δεήσεων της Ελένης Τοσίστα και της Πηνελόπης Δέλτα. Μετείχα του ψυχικού σκιρτήματος που ένοιωθαν ο Κωνσταντίνος Καβάφης και ο Κωνσταντίνος Παρθένης στο έμμελο άκουσμα της ελληνικής λαλιάς.

Η γλυκεία Κρητική φωνή και η γεμάτη ευλάβεια μετάνοια της Πατριαρχικής μορφής ενώπιον της «Βασίλισσας του Κόσμου», όπως Την προσφωνεί η πιστή μάνα μου κάθε φορά που στρέφει το πρόσωπο προς το «Παλάτι της Χάρης Της» στο ιερό νησί μου, έσταξε βάλσαμο πνευματικό και έθρεψε με θάρρος τη ψυχή μου.

Σ' αυτήν τη σκυταλοδρομία των αιώνων και της ιστορίας του Γένους, σε εμάς τους πολλούς-τους λίγους έλαχε τώρα η σκυτάλη. Θα τη κρατήσουμε γερά και θα τρέξουμε ακούραστα προς το μέλλον, «όσο το μάτι μας θα 'χει νερό», με τη βεβαιότητα πως παρακάτω θα περιμένει ο επόμενος σκυταλοδρόμος, σε μας ακόμα άγνωστος!

«Την ωραιότητα της παρθενίας Σου και το υπέρλαμπρον το της αγνείας Σου ο Γαβριήλ καταπλαγείς εβόα Σοι θεοτόκε. Ποιον Σοι εγκώμιον προσαγάγω επάξιον; Τι δε ονομάσω Σε; Απορώ και εξίσταμαι! Διό ως προσετάγην, βοώ Σοι, Χαίρε η Κεχαριτωμένη!»

Καλή Ανάσταση λοιπόν!

+ο Ν.Π.